

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.05.2022
Avaldamismärge:	RT I 2010, 23, 112

Konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate vertikaalsete kokkulepete sõlmimiseks loa andmine (grupierand)

Vastu võetud 27.05.2010 nr 60

Määrus kehtestatakse «[Konkurentsiseaduse](#)» § 7 lõike 1 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Määrusega antakse üldine luba (grupierand) konkurentsi kahjustavaks või kahjustada võivaks vertikaalseks kokkuleppeks või kooskõlastatud tegevuseks kahe või enama ettevõtja vahel, kes tegutsevad tootmise või turustamise erinevatel tasanditel ning kelle kokkulepe ja tegevus sisaldavad tingimusi, mille alusel pooled võivad selle kokkuleppe või tegevuse objektiks olevaid tooteid ja teenuseid (edaspidi *kaubad*) osta, müüa või edasi müüa (edaspidi *vertikaalne kokkulepe*).

(2) Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) aktiivne müük on otsene pöördumine kaupade müügi eesmärgil kliendi poole, kes asub teisele edasimüüjale määratud territooriumil (näiteks otsepostitus);
- 2) konkureerivateks ettevõtjateks on konkureerivate kaupade tegelikud või võimalikud tarnijaid;
- 3) konkureerivateks kaupadeks on hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, müügi- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavad või asendatavad kaubad;
- 4) mittekonkureerimise kohustus on otsene või kaudne kokkuleppega võetud kohustus, mille kohaselt ostja kohustub mitte valmistama, ostma, müüma ega edasi müüma kaupu, mis konkureerivad vertikaalse kokkuleppe objektiks olevate kaupadega, või mille kohaselt ostja kohustub ostma tarnijalt või tarnija määratud ettevõtjalt rohkem kui 80% kõigist ostja ostetud vertikaalse kokkuleppe objektiks olevatest kaupadest ja nende asendajatest kaubaturul, arvatuna eelmise kalendriaasta ostude väärtuse põhjal;
- 5) oskusteave on konfidentsiaalne, oluline ja identifitseeritav praktilise teabe kogum, mis ei ole kaitstud tööstusomandina;
- 6) originaalvaruosa on varuosa, mille kvaliteet vastab mootorsõiduki kokkupanekul kasutatavate mootorsõidukiosade kvaliteedile ning mis toodetakse vastavalt tehnilistele nõuetele ja tootmisstandarditele, mille mootorsõiduki tootja on kehtestanud mootorsõiduki osade või varuosade tootmiseks;
- 7) passiivne müük on edasimüüja vastamine kliendi tellimusele, mille saamiseks ei ole edasimüüja teinud otseseid pakkumisi (näiteks reklaami või muud turundustegevust meedias või Internetis);
- 8) samaväärse kvaliteediga varuosa on varuosa, mille tootja suudab igal ajal tõendada, et varuosa kvaliteet vastab konkreetse mootorsõiduki kokkupanekul kasutatavate või kasutatud mootorsõidukiosade kvaliteedile;
- 9) sõltumatu remonditöökoda on mootorsõidukite remondi- ja hooldusteenuste pakkuja, kes ei tegutse selle mootorsõidukite tarnija loodud turustussüsteemis, kellele ta neid teenuseid pakub. Konkreetse tarnija turustussüsteemi kuuluvat volitatud remonditöökoda käsitatakse sõltumatu remonditöökojana, kui ta pakub remondi- ja hooldusteenuseid mootorsõidukitele, mille tarnija turustussüsteemi ta ei kuulu;
- 10) valikuline turustussüsteem on turustussüsteem, kus tarnija kohustub kas otseselt või kaudselt müüma vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu ainult kindlaksmääratud kriteeriumide põhjal valitud turustajatele ning nimetatud turustajad kohustuvad mitte müüma selliseid kaupu volitamata turustajatele territooriumil, mille tarnija on reserveerinud valikulisele turustussüsteemile;
- 11) volitatud remonditöökoda on mootorsõidukite remondi- ja hooldusteenuste pakkuja, kes tegutseb mootorsõidukite tarnija loodud turustussüsteemis;
- 12) volitatud turustaja on tarnija loodud turustussüsteemis tegutsev turustaja.

§ 2. Grupierandi kohaldumise tingimused

(1) Grupierand kohaldub tingimusel, et tarnija turuosa ei ole suurem kui 30% kaubaturust, kus ta vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu müüb, ja ostja turuosa ei ole suurem kui 30% kaubaturust, kus ta vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu ostab.

(2) Grupierand kohaldub jaemüüjatest ettevõtjate ühenduse ja selle liikmete või jaemüüjatest ettevõtjate ühenduse ja selle tarnijate vahel sõlmitud vertikaalsetele kokkulepetele, kui kõik ühenduse liikmed on toodete jaemüüjad ja ühenduse ühegi liikme ega temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja eelnenud majandusaasta müüdnud kaupade müügitulu kokku ei ületa 3,2 miljonit eurot.

(3) Grupierand kohaldub vertikaalsele kokkuleppele, mis sisaldab sätteid intellektuaalomandi õiguste ostjale loovutamise või ostja poolt kasutamise kohta tingimusel, et viidatud sätted on otseselt seotud kaupade kasutamise, müümise või edasimüümise ostja või tema klientide poolt ja nimetatud sätted ei ole selle kokkuleppe esmane eesmärk.

(4) Grupierand kohaldub konkureerivate ettevõtjate vahelisele mittevastastikusele vertikaalsele kokkuleppele, kui tarnija on kaupade tootja ja turustaja ning ostja on turustaja, kes ei tooda vertikaalse kokkuleppe objektiks olevate kaupadega konkureerivaid kaupu.

(5) Grupierand ei kohaldu:

- 1) vertikaalsele kokkuleppele, mille objekt kuulub mõne teise grupierandi määrase reguleerimisalasse, kui grupierandi määruks ei ole sätestatud teisiti;
- 2) vertikaalsetele kokkulepetele, mis sisaldavad samalaadseid vertikaalseid piiranguid, kui selliste vertikaalsete kokkulepete paralleelsed võrgustikud hõlmavad üle 50% kaubaturust.

(6) Lõigetes 1 ja 5 nimetatud turuosa arvutamisel võetakse aluseks eelneva kalendriaasta andmed.

§ 3. Vertikaalses kokkuleppes keelatud piirangud ja tingimused

(1) Grupierand ei kohaldu vertikaalsele kokkuleppele, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, kas kokkuleppe alusel või muude poolte kontrolli all olevate teguritega koosmõjus:

- 1) piirata ostja õigust müügihinna ise määrata, piiramata tarnija õigust anda soovitusi müügihindade kohta või määrata maksimaalne müügihind tingimusel, et poolte surve või tarnija pakutud stiimulite (näiteks hinnamonitooringu süsteem, soovitusliku edasimüügihinna trükkimine kaubale) põhjal ei muutu hind fikseeritud või minimaalseks müügihinnaks;
- 2) piirata territooriume, kus või kuhu võib ostja vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu müüa, või määrata kliente, kellele ostja võib vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu müüa, välistamata võimalust seada piiranguid ostja asukohale;
- 3) piirata jaemüügitasandil tegutsevate valikulise turustussüsteemi liikmetel teha lõppkasutajale suunatud aktiivset või passiivset müüki, välistamata võimalust keelata turustussüsteemi liikmel tegutseda teatud asukohas;
- 4) piirata valikulises turustussüsteemis tarnijatevahelist risttarnimist, sealhulgas tarnijate vahel, kes tegutsevad erinevatel tootmise ja turustamise tasanditel;
- 5) piirata kaupade tootmiseks vajalike komponentide (edaspidi *komponendid*) tarnija ja nendest komponentidest kaupu tootva ostja vahelises kokkuleppes tarnija vabadust müüa komponente varuosadeks lõppkasutajale, remonditöökojale või muule teenuse osutajale väljaspool ostja enda remondi- ja hooldusvõrku.

(2) Grupierand ei kohaldu vertikaalsele kokkuleppele, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, kas kokkuleppe alusel või muude poolte kontrolli all olevate teguritega koosmõjus:

- 1) piirata valikulise turustussüsteemi liikmel mootorsõidukite varuosade müüki sõltumatule remonditöökojale, kes kasutab neid osi mootorsõidukite remondis ja hoolduses;
- 2) piirata originaalvaruosade või samaväärse kvaliteediga varuosade, remondivahendite või diagnostikaseadmete ja muude seadmete tarnija ja mootorsõidukite tootja kokkuleppe kohaselt tarnija võimalust müüa neid kaupu või teenuseid volitatud või sõltumatule turustajale või volitatud või sõltumatule remonditöökojale või lõppkasutajale;
- 3) piirata tarnija võimalust märgistada oma tarnitud sõidukiosad või varuosad enda kaubamärgi või logoga, mida mootorsõidukite tootja kasutab uue mootorsõiduki kokkupanemisel.

(3) Grupierand ei kohaldu alljärgnevale vertikaalses kokkuleppes sisalduvatele kohustustele:

- 1) otsene või kaudne mittekonkureerimise kohustus, mille kehtivusaeg on kindlaks määratud või mille kehtivusaeg on pikem kui viis aastat või mida saab vaikimisi uuendada pikemaks ajaks kui viis aastat;
- 2) otsene või kaudne kohustus, mille kohaselt ostja ei või valmistada, osta, müüa ega edasi müüa vertikaalse kokkuleppe objektiks olnud kaupu pärast vertikaalse kokkuleppe lõppemist;
- 3) otsene või kaudne kohustus, mille kohaselt valikulise turustussüsteemi liikmed ei saa müüa kindlaksmääratud konkreetsete konkureerivate tarnijate kaupu.

§ 4. Vertikaalses kokkuleppes lubatud piirangud ja tingimused

(1) Grupierand kohaldub § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud piiranguid sisaldavale vertikaalsele kokkuleppele, kui nimetatud piirangud seisnevad:

- 1) edasimüüja aktiivse müügi piiramises väljaspool vertikaalse kokkuleppega määratud territooriumi või klientide gruppi;
- 2) hulgi müügi tasandil tegutsevale ostjale piirangu seadmises müüa kaupa lõppkasutajale;
- 3) valikulise turustussüsteemi liikmele piirangu seadmises müüa kaupa volitamata turustajale territooriumil, mille tarnija on reserveerinud valikulisele turustussüsteemile;
- 4) ostjale piirangute seadmises müüa temale kaupade tootmiseks tarnitud komponente klientidele, kes kasutaksid neid tarnija pakutavate kaupadega samalaadsete kaupade valmistamiseks.

(2) Paragrahvi 3 lõike 3 punktis 1 nimetatud mittekongkureerimise kohustuse puhul kohaldub grupierand juhul, kui ostja müüb vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu ruumides või territooriumil, mis kuuluvad tarnijale või mida tarnija üürib ostjaga mitte seotud kolmandalt isikult ning mittekongkureerimise kohustus kehtib, kuni ostja neid ruume või territooriumi kasutab.

(3) Paragrahvi 3 lõike 3 punktis 2 nimetatud kohustuse puhul kohaldub grupierand selle kohustuse suhtes juhul, kui sellise mittekongkureerimise kohustuse kehtivusaeg ei ole pikem kui üks aasta pärast vertikaalse kokkuleppe lõppemist ja kui selline kohustus:

- 1) on seotud kaupadega, mis konkureerivad vertikaalse kokkuleppe objektiks olevate kaupadega;
- 2) piirdub ruumide ja territooriumiga, kus ostja vertikaalse kokkuleppe ajal tegutses;
- 3) on tarnijalt ostjale edastatava oskusteabe kaitsmiseks vajalik.

(4) Lõike 3 punktis 3 nimetatud kohustus ei takista ajaliselt piiritlemata piirangu kehtestamist sellise oskusteabe kasutamisele ja avalikustamisele, mis ei ole üldtuntud.

§ 5. Rakendussätted

(1) Määrus jõustub 1. juunil 2010. a ja kehtib 31. maini 2022. a.

(2) Enne 1. juunit 2010. a sõlmitud vertikaalset kokkulepet, välja arvatud § 3 lõikes 2 nimetatud kokkulepet, mis ei vasta käesolevas määruses sätestatud grupierandi tingimustele, kuid on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 18. juuni 2002. a määruses nr 195 «Konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate vertikaalsete kokkulepete sõlmimiseks loa andmine (grupierand)» (RT I 2002, 52, 330; 2004, 77, 528) sätestatud tingimustega, võib rakendada kuni 31. maini 2011. a.

**Haridus- ja teadusminister
peaministri ülesannetes Tõnis LUKAS**

**Kaitseminister
majandus- ja kommunikatsiooniministri
ülesannetes Jaak AAVIKSOO**

Riigisekretär Heiki LOOT